Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KPSY/bcdVyvPsyII/22
Názov predmetu	Vývinová psychológia II.
Rozsah	2P + 2C
Počet kreditov	6
Vyučujúci	Mgr. Daniela Jakubková (prednášajúci), doc. PhDr. Slávka Démuthová, PhD., univ. prof. (prednášajúci), Mgr. Petra Zbínová (prednášajúci), Mgr. Jakub Ladecký, PhD. (prednášajúci)

Obsahová prerekvizita

Podmieňujúce predmety: vývinová psychológia I.

Podmienky na absolvovanie predmetu

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
práca na seminároch: 20% hodnotenia
záverečný test: 80% hodnotenia
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

20 b (práca na seminároch počas semestra)

Záverečné hodnotenie

80 b (záverečný test v skúškovom období)

Výsledky vzdelávania

Výsledky vzdelávania:
1. vedomosti: študent získa vedomosti v oblasti vývinu psychiky od obdobia adolescencie až po smrť. Zároveň sa oboznamuje s kľúčovými pojmami a najdôležitejšími teóriami, ako i so špecifikami prístupu ku skúmaniu ľudskej psychiky v rámci tejto disciplíny.
2. zručnosti: študent získa spôsobilosti aplikovať vedomosti do oblasti odbornej praxe, využívať poznatky na riešenie praktických úloh a problémov
3. profesijné kompetencie: získa zručnosti a vedomosti pre výkon budúcej profesie v oblasti práce s deťmi a mládežou v poradenstve, edukácií i klinickom prostredí
4. prenositeľné kompetencie: v rámci práce na zadanom projekte môže študent získať kompetencie v oblasti time-managementu, samostatnej práce ako aj práce v tíme, zlepší svoje komunikačné a organizačné zručnosti, počítačovú gramotnosť, vyhľadávanie relevantných informácií a ich kritické zhodnotenie

Stručná osnova predmetu

Stručná osnova predmetu:
1. vývin v období adolescencie (somatický, kognitívny, emocionálny a sociálny). Utváranie identity (tradičné koncepcie krízy a vzdoru verzus alternatívne teórie). Sebahodnotenie. Voľba povolania a prístupy k voľbe. Koncept psychosociálneho moratória.
2. koncept vynárajúcej sa dospelosti - J. J. Arnett.
3. dospelosť. Modely vývinu v dospelosti (model stability, model ireverzibilného poklesu, model poklesu s kompenzáciou, model rozvoja). Vývinové teórie obdobia dospelosti (Teória úloh dospelosti – G. Valliant, Teória životných období – D. J. Levinson).
4. kritériá dosiahnutia dospelosti. Vývin v období mladšej dospelosti. Zmeny v somatickej, emocionálnej, kognitívnej a sociálnej oblasti. Koncept obdobia post-formálnych operácií, koncept „problém-hľadajúceho" myslenia (P. K. Arlin).
5. práca a rodina (a konflikty medzi nimi). Motivačné činitele pracovnej činnosti. Rodina. Budovanie vzťahu. Charakteristiky rodinného systému (väzby, subsystémy a funkčnosť rodiny). Manželstvo, a rodičovstvo. Problematika kohabitácie. Výchova (výchovné prostriedky a štýly).
6. vývin v období strednej dospelosti. Hlavné vývinové úlohy strednej dospelosti (R. J. Havighurst). Stabilita osobnosti v období dospelosti. Význam sexuality. Rozpad vzťahu a problematika rozvodov. Významné životné udalosti a ich dopad na osobnosť.
7. úspešný vývin v období dospelosti, osobná pohoda, sociálne fungovanie. Problémy strednej dospelosti. Hormonálne a psychické klimaktérium, kríza stredného veku, syndróm prázdneho hniezda, šedivé rozvody.
8. vývin v období neskorej dospelosti. Zmeny somatické (menopauza a andropauza), kognitívne (dialektické myslenie), sociálne (odchod do dôchodku). Bilancovanie.
9. teórie starnutia (teória deficitu, opotrebovania, voľných radikálov, telomérov). Vyrovnávanie sa so starobou. Teórie úspešného starnutia (teória aktivity, odpútania sa, SOK model). Problematika degeneratívnych demencií (Alzheimer, Parkinson, Lewy, Pick).
10. obdobie staroby. Zmeny v kognitívnej, sociálnej, emocionálnej a somatickej oblasti. Syndróm geriatrickej krehkosti. Rola prarodiča. Problematika generativity. Akvizície v starobe – múdrosť, kryštalická inteligencia, morálka.
11. smrť a umieranie (potreby umierajúcich, fázy umierania), Problematika zmyslu života v celoživotnej perspektíve. Problematika strát (reakcie na stratu – E. K. Rossová, smútenie – prirodzené, problematické, patologické).
12. zhrnutie (kľúčové pojmy a oblasti, témy pre okruhy štátnej záverečnej – kolokviálnej – skúšky a ich odporúčaný obsah)

Sylabus predmetu

Stručná osnova predmetu:
1. vývin v období adolescencie (somatický, kognitívny, emocionálny a sociálny). Utváranie identity (tradičné koncepcie krízy a vzdoru verzus alternatívne teórie). Sebahodnotenie. Voľba povolania a prístupy k voľbe. Koncept psychosociálneho moratória.
2. koncept vynárajúcej sa dospelosti - J. J. Arnett.
3. dospelosť. Modely vývinu v dospelosti (model stability, model ireverzibilného poklesu, model poklesu s kompenzáciou, model rozvoja). Vývinové teórie obdobia dospelosti (Teória úloh dospelosti – G. Valliant, Teória životných období – D. J. Levinson).
4. kritériá dosiahnutia dospelosti. Vývin v období mladšej dospelosti. Zmeny v somatickej, emocionálnej, kognitívnej a sociálnej oblasti. Koncept obdobia post-formálnych operácií, koncept „problém-hľadajúceho" myslenia (P. K. Arlin).
5. práca a rodina (a konflikty medzi nimi). Motivačné činitele pracovnej činnosti. Rodina. Budovanie vzťahu. Charakteristiky rodinného systému (väzby, subsystémy a funkčnosť rodiny).

Manželstvo, a rodičovstvo. Problematika kohabitácie. Výchova (výchovné prostriedky a štýly).
6. vývin v období strednej dospelosti. Hlavné vývinové úlohy strednej dospelosti (R. J. Havighurst). Stabilita osobnosti v období dospelosti. Význam sexuality. Rozpad vzťahu a problematika rozvodov. Významné životné udalosti a ich dopad na osobnosť.
7. úspešný vývin v období dospelosti, osobná pohoda, sociálne fungovanie. Problémy strednej dospelosti. Hormonálne a psychické klimaktérium, kríza stredného veku, syndróm prázdneho hniezda, šedivé rozvody.
8. vývin v období neskorej dospelosti. Zmeny somatické (menopauza a andropauza), kognitívne (dialektické myslenie), sociálne (odchod do dôchodku). Bilancovanie.
9. teórie starnutia (teória deficitu, opotrebovania, voľných radikálov, telomérov). Vyrovnávanie sa so starobou. Teórie úspešného starnutia (teória aktivity, odpútania sa, SOK model). Problematika degeneratívnych demencií (Alzheimer, Parkinson, Lewy, Pick).
10. obdobie staroby. Zmeny v kognitívnej, sociálnej, emocionálnej a somatickej oblasti. Syndróm geriatrickej krehkosti. Rola prarodiča. Problematika generativity. Akvizície v starobe – múdrosť, kryštalická inteligencia, morálka.
11. smrť a umieranie (potreby umierajúcich, fázy umierania), Problematika zmyslu života v celoživotnej perspektíve. Problematika strát (reakcie na stratu – E. K. Rossová, smútenie – prirodzené, problematické, patologické).
12. zhrnutie (kľúčové pojmy a oblasti, témy pre okruhy štátnej záverečnej – kolokviálnej – skúšky a ich odporúčaný obsah)

Odporúčaná literatúra

Odporúčaná literatúra:
BLATNÝ, M. 2016. Psychologie celoživotního vývoje. Praha, Karolinum 2016, ISBN 978-80-246-3462-3.
DÉMUTHOVÁ, S., VÁCLAVIKOVÁ, I., SELECKÁ, L., BLATNÝ, M. 2020. The Problem of Self-Disclosure of Self-Harming Behaviour in Adolescence. In: Postmodern Openings. - ISSN 2068-0236, Roč. 11, č. 4, (2020), s. 1-19.
HILL, G. 2004. Moderní psychologie. Praha, Portál 2004. ISBN 80-7178-641-1.
MIČKOVÁ, Z., BLATNÝ, M., HRDLIČKA, M. 2018.The relationship between family factors and somatic problems in adolescence In: AD ALTA: journal of interdisciplinary research = recenzovaný mezioborový vědecký časopis. – ISSN 1804-7890, Roč. 8, č. 2 (2018), s. 172-178.
PIAGET, J., ILHENDEROVÁ, B. 2010. Psychologie dítěte. Praha: Portál, 143s., ISBN 978-80-7367-798-5.
ŘÍČAN, P. 2004. Cesta životem, Praha: Portál, 390 s., ISBN 80-7367-124-7.
VÁGNEROVÁ, M. 2000. Vývojová psychologie: detství, dospelost, stáři. Praha: Portál, 582 s. ISBN 80-7178-308-0.
+ študijné materiály z MS Teams a Moodle UCM

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský, anglický

Poznámky

Poznámky: - časová záťaž študenta: 180 hodín, z toho:
Kombinované štúdium (P+C): 52 hodín
samoštúdium: 128 hodín
iné:-